

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ангел Ангелов Заберски
щатен преподавател в Нов български университет,
на дисертацията на докторант Уан Джияшин
за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, на тема:

***Развитие и интеграция на саксофона в Китай през
последните 20 години - методологически поглед***

с научен ръководител: доц. д-р Росица Бечева
по професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“
научна специалност Музикознание и музикално изкуство

Становището е изготвено въз основа на заповед № 3-РК-114 / 30.01.2026 на Ректора на НБУ, относно утвърждаване състав на научно жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на **Уан Джияшин** редовен докторант с такса, с научен ръководител **доц. д-р Росица Бечева**.

Предоставени са ми следните документи: CV на кандидата, дисертационен труд, автореферат на английски и български, списък с публикации по темата и Заповед за НЖ, които са в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Уан Джияшин е роден в Хохот, Китай, и започва обучението си по саксофон от ранна възраст, като още в младежките си години печели престижни награди. Завършва бакалавърска степен в Тиендзинския педагогически университет, след което продължава образованието си в Нов български университет - магистър по саксофон при д-р Трифон Трифонов и магистър по звукова режисура. Понастоящем е докторант в професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“. Кандидатът има активна конкурсна дейност с отличия както в Китай, така и в България, включително първа награда от Международния конкурс в Перник, както и други награди от университетски и национални форуми.

Ще започна своя коментар с извода, че участието на кандидата в конкурса е напълно убедително. Имам удоволствието да го познавам лично, тъй като той бе мой студент, и високо ценя неговия професионализъм като музикант във всички аспекти на неговата

дейност. Разработената тема е изключително сериозна и разгледана задълбочено във всичките ѝ аспекти.

Представеният труд е с обем 136 страници, от които 130 страници основен текст, 3 страници с референтни източници и 3 страници приложения. Изследването е добре структурирано и включва въведение, четири основни глави и заключение. Към труда са приложени списък с научните приноси и обобщение на основните изследователски резултати, както и музикални примери и списък с концертни изяви на докторанта.

Библиографията обхваща 26 заглавия, от които 2 на български език, 19 на чужди езици и 5 интернет източника. Като цяло дисертационният труд е напълно издържан и отговаря на всички изисквания за структуриране на докторска теза.

Запознах се с докторската теза и мога уверено да заявя, че тя представлява задълбочено и стойностно изследване. Трудът има съществен принос както за самия автор, така и за развитието на изпълнителското изкуство, като същевременно е изключително полезен и за специализираното музикално образование.

В качеството си на изпълнител, композитор, инструменталист и преподавател в НБУ, давам висока оценка на положения от колегата труд. Широките му познания в областта на източната и европейската култура, както и задълбоченото му разбиране за музикалната история, проличават ясно в анализа на разгледаните примери. Те убедително проследяват пътя, по който съвременните саксофонисти през десетилетията възприемат и пречупват чужди влияния, като същевременно изграждат и следват собствени художествени закономерности.

Изследването поставя тези процеси в по-широк контекст на общото музикално и културно развитие, на индивидуалните изяви на отделните музиканти, както и на динамично променящия се интерес на публиката.

Първата глава има ясно формулирана цел – да представи систематичен преглед на развитието на саксофона в три културни контекста: Европа, Америка и Китай. Тя поставя стабилна основа, като разглежда инструмента не само като западен феномен, а като културно подвижен посредник. Европейският раздел проследява произхода на саксофона, свързан с Адолф Сакс, ранното му утвърждаване и връзките му с романтизма. Частта за джаза очертава прехода към модерната популярна и импровизационна музика чрез основни етапи и фигури, изпълнявайки ролята на мост към следващия контекст.

Най-съществен е анализът на развитието в Китай, където се проследява пътят от първоначалното възприемане на саксофона като чужд инструмент до утвърждаването му като част от националната музикална практика. Особено внимание е отделено на регионалните различия, които разкриват разнообразни посоки на развитие.

В обобщение, първата глава изгражда широка историческа рамка и убедително въвежда идеята за саксофона като средство за културен обмен.

Втората глава представлява същинския аналитичен център на труда. Тя разглежда развитието на саксофона в Китай с акцент върху интеграцията му в народната и популярната музика и върху формирането на специфични „китаизирани“ стилове и школи. Тук фокусът се измества от рецепцията на западния инструмент към неговата локална трансформация.

В частта за класическия саксофон се поставя ключовият въпрос за дълбокото му вписване в китайската традиция и изграждането на национално оцветен стил. Особено значение има фигурата на проф. Ли Манлун, чрез когото се проследяват процесите на институционализиране, композиране и педагогическо развитие. Анализът е подкрепен с конкретни техники и произведения – имитации на традиционни инструменти, използване на пентатоника и примери като „Tongjin Theme and Variations“, илюстриращи синтеза между Изтока и Запада.

Разгледана е и ролята на джаза и популярната музика, включително локализацията им в Шанхай и т.нар. „шанхайска джаз школа“, което подчертава значението на градската културна среда. В този контекст саксофонът се утвърждава не само в академичната, но и в популярната практика.

В заключение, разделът за импровизацията я представя като творчески процес, основан на солидна теоретична и техническа подготовка, а не просто като свободна изява, което придава допълнителна дълбочина на анализа.

Третата глава е посветена на педагогическите аспекти и се откроява като най-оригиналната в приложен план. Основната ѝ теза е, че обучението по саксофон трябва да надхвърли чисто техническата подготовка и да постави в центъра емоционалното изразяване и възприемане.

Авторът разглежда ключови изпълнителски параметри като тембър, динамика, интонация и ритъм, както и специфични техники, чрез които абстрактните емоции се превръщат в практически изпълнителски решения. Това представлява съществен методически принос.

Представен е и сравнителен анализ на преподавателските модели в Европа, САЩ и Китай, като се очертават техните силни страни и съществуващите дефицити, особено в китайския контекст. На тази основа авторът предлага конкретни стратегии: системна работа върху основите, колективни форми на обучение, стилово разнообразие, сценична практика и насърчаване на творческото мислене.

Особено ценни са предложените обучителни модели – ансамблова работа и проектно базирано обучение, които разширяват традиционния индивидуален подход. Допълнение към това е многоизмерната система за оценяване, включваща не само технически умения, но и изразителност, напредък, творчество и обратна връзка, в съзвучие със съвременните педагогически тенденции.

Четвъртата глава обобщава резултатите от развитието на саксофона в Китай – в областта на образованието, популяризацията, създаването на изпълнители, оригиналната композиция, изпълнителската практика и жанровата интеграция – и ги проектира в бъдеща перспектива. Съществено нейно достойнство е, че разглежда този процес не само в репертоарен, но и в институционален и културен план.

Авторът очертава няколко основни насоки за развитие: по-ясна стилова специализация (класика, джаз, поп), внедряване на нови технологии като виртуална реалност и изкуствен интелект, задълбочаване на културния синтез, както и интердисциплинарни взаимодействия с други изкуства и дигитални форми.

В заключение се утвърждава разбирането за саксофона не просто като инструмент, а като активен посредник между китайската и западната музикална традиция – идея, която логично обобщава и завършва цялостната концепция на изследването.

Приносите на изследването са формулирани по нетрадиционен начин, като акцентът е поставен върху сравнителния анализ на приложението на саксофона в различни музикални стилове в Китай през последните две десетилетия, с ясно изразено теоретично и практическо значение.

Те могат да бъдат обобщени в няколко основни направления: теоретично, практическо, историческо, методическо, както и по отношение на изпълнителската изразност и международното сътрудничество.

Докторантът Уан Джияшин представя **две научни публикации** в сборника „Млад научен форум за музика и танц“ на Департамент „Музика“ към Нов български университет, които отговарят на нормативните изисквания.

Към дисертационния труд **е приложен и списък от седем концертни участия** по време на докторантурата, включващи солови изяви, участия във фестивали и дейност като оркестрант в Пернишкия духов оркестър. Тези сценични активности са допринесли съществено за инструменталното развитие на докторанта и са подпомогнали неговата изследователска работа.

Авторефератът е с обем от 27 страници и съответства коректно на съдържанието на труда.

В заключение

Дейността и докторската теза на кандидата Уан Джияшин са напълно убедителни в областта на изкуствата, изпълнителски практики: професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“. Представените текстове имат приносен характер и представляват задълбочени музикалноисторически и музикалнотеоретични изследвания в областта на изпълнителското изкуство.

Бих желал също да изразя своята висока оценка към научния ръководител доц. д-р Росица Бечева за оказаната методологическа подкрепа.

Давам своята висока и **положителна оценка и предлагам на почитаемото научно жури да му присъди образователната и научна степен „ДОКТОР“** в професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“.

София, 04.04.2026 г.

доц. д-р Ангел Заберски